

OP ZIJN PLAATS IN THEATER DE EFTELING:

KRUIMELTJE

In Theater de Efteling staat vanaf deze maand (november) de musical Kruimeltje op de planken. Een musical die juist daar op zijn plek is en waarvoor de Efteling en Rick Engelkes Producties de handen ineen sloegen. AV & Entertainment Magazine sprak tijdens de opbouw van de imposante coproductie met Jeroen Zwartjes (Manager Live Entertainment en Theaterproducties bij de Efteling) en Lesley Pols (technisch verantwoordelijk voor Kruimeltje). "Het is erg complex, maar vooral ook héél erg leuk."

Fotografie: Roy Beusker

Op het moment van ons bezoek aan de set van Kruimeltje, is de opbouw in volle gang. De sfeer is ontspannen, de crew is enthousiast en dat is tot dusverre tekenend voor het productieproces, vertelt Lesley Pols, die is aangetrokken als 'Eerste man': "Ik heb deze ploeg zelf mogen samenstellen en tot nu toe is dat erg geslaagd. Ik wilde mensen die enthousiast zijn, ervaring telt bij mij niet. Ze moeten graag

willen en het leuk vinden om aan een bepaalde productie te mogen werken. Dat is bij deze groep het geval. Zelfs na anderhalve week opbouw loopt iedereen er nog energiek en met een lach bij."

Eén set

Dat is inderdaad tekenend, want al met al staat er nogal wat op de vloer van Theater de Efteling. Op

het toneel is een deel van een havenstad verzeen, vervaardigd door de decorbouwers van Kloosterboer. Robuust en groots, met verschillende huizen, andere gebouwen en twee torens, die middels een beweegbare brug (21 meter lang!) met elkaar verbonden zijn. "We hebben een heel grote toneelopening", vertelt Lesley Pols tijdens een rondleiding op de set. "Daar kwam decorontwerper Jos Groenier mee. Hij wilde een groots beeld. Een echte stad, met huisjes die geautomatiseerd op en af kunnen komen en inderdaad die brug, die met behulp van twee takels op en neer kan bewegen." De set is feitelijk geboren uit het idee dat er aan de set 'an sich' niet veel verandert. Lesley Pols: "Alles speelt zich binnen deze ene set af. Als we dan in een bepaalde scène binnen in een huis gaan kijken, dan komt dat huis de vloer op rijden, gaat hij open en wordt daar de scène in gespeeld. Daarna gaat hij weer terug op zijn oorspronkelijke plek. Op die manier kun je heel veel verschillende settings maken. Je kunt de stad klein isoleren, of juist heel groots opentrekken. Dat is leuk, omdat je heel veel met die bewegingen kunt spelen. Het lichtontwerp van Uri Rapaport en Claus den Hartog doet de rest om de plaatjes steeds compleet anders te maken."

Complex

Alles wat op de vloer staat is zoals gezegd robuust. De huizen zijn van staal en overal kun je doorheen kijken. Het doet op het eerste oog mechanisch aan, maar toch kijk je voor je gevoel naar een huis met een inrichting. Er lopen tracks met een 'schaats' en kabels door de vloer heen voor de bewegingen van de huisjes. De kabels lopen naar tweetoons-motoren, die nodig zijn omdat één enkel huis al zo'n 1.500 kilo weegt. De 21 meter lange brug is volgens Pols nog wel het meest in het oog springend: "Variabel in hoogte en via verschillende trappen op verschillende levels te betreden. De bewegingen zijn allemaal geautomatiseerd, dat staat allemaal in de tafel. Direct bij de opening wordt de brug al op een mooie manier benut, wanneer Kruimeltje van 3,5 meter hoogte met

een sleetje naar beneden komt zetten." Toen Pols bij de productie betrokken raakte, was nog niets duidelijk over de invulling van het technische plaatje. "Alles was blanco en ik heb geprobeerd er steeds bij te blijven en te kijken wat mogelijk was. Silk doet de technische productie, maar het is wel allemaal onder mijn verantwoordelijkheid wat hier iedere dag gaat gebeuren. En ik moet zeggen: er gebeurt nogal wat op het podium, met al die bewegingen en zware materialen. Het is heel complex, maar vooral ook heel leuk. Het aller leukste vind ik nog wel dat het in de voorstelling 30 minuten lang gaat sneeuwen. Voor dat effect zorgen bakken die in het dak hangen en die speciaal voor ons ontwikkeld zijn door Unlimited FX. Het sneeuwt al als het publiek de zaal binnenkomt en dat gaat door tot Kruimeltje gevonden

wordt in de sneeuw. De sneeuw blijft gewoon op de grond liggen en tijdens de show wordt het dan een beetje weggeveegd door de acteurs. Het publiek zit op deze manier meteen helemaal in de goede sfeer."

Meedenken

Lesley Pols wilde zijn eigen technische team samenstellen voor de productie van Kruimeltje. Dat team bestaat nu zoals gezegd uit jonge, enthousiaste mensen – precies zoals Pols voor ogen had. Bij de opstart wordt gewerkt met veertien mensen, maar als de show eenmaal draait bestaat de ploeg uit tien man. Pols: "Ikzelf ben stagemanager en daarnaast hebben we bijvoorbeeld nog een belichter, een trouble shooter, twee volgspotters, een assistent stagemanager, een stagiaire op de vloer, iemand voor de automa-

De bijdrage van Unlimited FX

Voor de theatern musical Kruimeltje in het Efteling theater heeft Unlimited FX het verzoek vanuit Silk Production Design gekregen om de sneeuwsimulatie te verzorgen gedurende de voorstellingen. De wens hierbij was om over een lengte van 20 meter sneeuwval te creëren, waarbij de sneeuw met intervallen, in verschillende formaten en met een goede spreiding neer diende te dwarrelen. "Gezien het feit dat er diverse sneeuwmachines op de markt zijn die ieder een eigen effect genereren, hebben we op verzoek van de opdrachtgever een demodag gehouden in het theater. Op deze manier kon het artistieke en creatieve team de verschillende effecten ervaren en hier een keuze uit maken", vertelt Maurice Verschueren. "Na deze testdag in het theater, waarbij de diverse sneeuwmachines en soorten werden gedemonstreerd, is de keuze gevallen op een prototype, waarna we besloten hebben om tien van deze unieke sneeuwbakken van ieder 2 meter lengte speciaal voor dit project te fabriceren." Unlimited FX heeft de sneeuwbakken geïnstalleerd, getest en draagt zorg voor tussentijds onderhoud. De sneeuwsimulatie is op zo'n manier ontwikkeld dat de opdrachtgever zelf de bediening gedurende de voorstellingen kan verzorgen zodat de kosten laag blijven.

tion en twee geluidsmensen, waarvan er eentje zich bezighoudt met de zenders en de ander het geluid op zich neemt." Zelf is Pols benaderd door regisseuse Caroline Frerichs, waar hij eerder mee werkte. "Zij wilde mij er graag bij hebben omdat onze manier van werken op elkaar aansluit. Dat zit 'm in het creatieve meedenken, daar kun je als Eerste Man mee bereiken wat je wilt bereiken. Bij deze productie zat sowieso iedereen snel op één lijn. Wat je hier nu op het podium ziet staan, is bijna een exacte kopie van het allereerste plaatje dat bedacht is", vertelt hij. De ophanging van de bewegende 21 meter lange brug is gaandeweg wel veranderd. Pols: "Eigenlijk zou de brug in zijn eigen constructie komen te hangen, maar die constructie werd afgekeurd. Nu hangt 'ie in het dak van Theater de Efteling. Het is dus opgelost

en eigenlijk ben ik ook wel blij dat 'ie nu in het dak hangt. Volgens mij is dat indien mogelijk nog safer, want dat ding is toch wel écht groot."

Eigen manier

Veel van de leveranciers die betrokken zijn bij Kruimeltje zijn bekende partijen voor Pols. Alleen Silk en de Efteling zelf zijn nieuw voor 'm. "De Efteling werkt op een heel eigen manier. Daar hebben we ons aan moeten aanpassen, maar dat werkt uitstekend. Tijdens de opbouw werk je hier bijvoorbeeld met een helm op. In Nederland is er verder niet één theater waar dat moet, maar hier dus wel en dan doe je dat gewoon." Op het moment van spreken wordt de laatste hand gelegd aan het decor en wordt bijvoorbeeld gekeken naar de plaatsen voor de monito-

Jeroen Zwartjes (Manager Live Entertainment en Theaterproducties bij de Efteling) over Kruimeltje

"Het is voor het eerst dat we samenwerken met Rick Engelkes Producties. Efteling Theaterproducties is een onafhankelijke producent, dus we zitten niet vast aan bepaalde partijen. We willen mooie dingen maken en daar zoeken we de juiste titel en het juiste verhaal bij. Soms zit daar een partij aan vast en soms zoeken we er zelf een partij bij. Deze club werkt nu voor het eerst samen en dat loopt goed. We gaan voor het beste product en zijn er van overtuigd dat we dat met deze groep bereiken."

"Qua realisatietijd is Kruimeltje een heftige productie. De tijd is kort, maar samen met cast en crew lukt het om het voor elkaar te krijgen. Dat komt doordat we het geloof hebben in de titel Kruimeltje en in het fantastische script van Sjoerd Kuyper en Dick van den Heuvel. Op het moment dat het op papier al overtuigt en bijzonder is, dan moet het als productie helemaal goed komen. Het is bovendien logisch dat een productie als Kruimeltje in de Efteling staat – dat sluit qua sfeer en beleving mooi op elkaar aan."

"Kruimeltje en de Efteling – dat matcht wel, maar er zit toch weer een heel eigen draai aan. Het is een verhaal dat een warm gevoel opwekt, je ziet Kruimeltje in gedachten zó op het Anton Pieckplein in de Efteling lopen, maar dat moest nog wel theateraalt vertaald worden. Het zou wat al te gemakkelijk zijn geweest om voor de musical de sfeer van Anton Pieck te pakken, dat hebben we dan ook niet gedaan. Het is niet moeilijk geweest om die grens te bepalen, want het decorontwerp is nooit een punt van discussie geweest. Bij het eerste plaatje hebben we gezegd: doen!"

"De klik tussen de partijen die meewerken aan Kruimeltje was er meteen. Natuurlijk zijn er soms artistieke meningsverschillen, maar daar praat je over. Het gebeurt in een heel korte tijd, maar iedereen werkt binnen zijn of haar discipline keihard tot dusverre, dat is echt een compliment waard. Ik ben er nu al trots op dat we dat als team voor elkaar krijgen."

"De première is altijd een uitdaging, maar de nog grotere uitdaging ligt daarna pas. Hoe staat de voorstelling er een paar weken later voor? Is iedereen dan nog net zo scherp? Mensen die dan komen kijken, moeten dezelfde kwaliteit voorgeschoteld krijgen als de mensen die in het begin komen kijken. Dat is óók een uitdaging."

De bijdrage van Silk

Silk is bij de totstandkoming van Kruiemeltje verantwoordelijk voor de technische coördinatie. "We zijn daarvoor mede geselecteerd op basis van onze eerdere ervaringen met het opstarten van musicalproducties in Theater de Efteling", legt Michiel van der Zijde (Silk) uit. "Theater de Efteling vraagt om een groots opgezet decor met een toeneelopening van 17 à 18 meter. In het decorontwerp van Kruiemeltje komen geen poten voor, waardoor in sommige situaties een zichtbare decorbreedte is gerealiseerd van bijna 25 meter. De belangrijkste elementen in het decor zijn de vijf huizen en een brug. Een groot deel van deze elementen verandert per scène geautomatiseerd van positie. Door de omvang van de huizen en de vereiste stabiliteit, lopen deze in gewicht op tot wel 1.500kg. Het showdeck, met de daarin verwerkte aandrijvingen, moet deze gewichten dan ook zonder problemen kunnen dragen. Door de geringe hoogte van het showdeck (60mm) was dit relatief eenvoudig te realiseren. De uitdrukkelijke wens om in de bouw van het decor rekening te houden met een tournee heeft ons wel eens doen twijfelen of het met deze afmetingen en gewichten allemaal haalbaar was. Toch denken wij voor een groot deel te zijn geslaagd in onze opzet om een reisbaar decor te maken."

De bijdrage van Flashlight

"In juli van dit jaar is de eerste shoporder binnen gekomen van de belichters Uri Rapaport en Claus den Hartog", vertelt Remco Hendriksen desgevraagd. "De plannen waren direct duidelijk. Zo moesten er 16 Phillips LExell armaturen in de set verwerkt worden. Dit zijn LED-armaturen die gebruikt worden voor de vier huisjes die worden opgereden tijdens de voorstelling. In één van de huisjes moesten deze op Wireless DMX en accu's worden aangesloten." De Efteling is voor Flashlight inmiddels een meer dan bekende partij: "Dat werkt prettig. Je weet wat je aan elkaar hebt en je weet wat de wensen van de andere partij zijn. In dit geval hebben we overigens niet eens zoveel rechtstreeks contact gehad met de Efteling. Het meeste contact is er geweest met de mensen van Silk en de lichtontwerpers. Al met al is het hele traject voor ons zeer soepel verlopen!"

Overzichtje ingezette spullen door Flashlight:

26x S4 zoom 25-50 graden • 28x S4 19 graden
 2x Volgspot Robert Juliat Aramis • 5x VL2500 Spot
 16x VL1000 AS • 5x Studiocolor 575 • 15x Active Sunstrips
 16x Rainbowscrollers • 20x Philips LED Lexell
 1x Grand MA • 180 Dimmer Kanalen

ren en dergelijke, aangezien er nu nog wat in beeld hangt. "Het verloopt allemaal volgens schema", legt Pols uit. "Volgende week dinsdag komt de cast hierheen en kunnen we kijken hoe dat gaat. Wij zijn er in ieder geval helemaal klaar voor."

Onbevangen

Pols is blij met de samenwerking met de Efteling en het team van Rick Engelkes Producties. "Zij hebben er een heel goed team opgezet. Voor Rick Engelkes Producties is het ook de eerste keer dat ze zoiets groots aanpakken. Daarom willen ze dingen ook van je aannemen als je iets vertelt en dat werkt erg prettig. Het maakt het voor ons ook een mooie uitdaging, aangezien je rol er alleen maar groter van wordt. Het is eigenlijk voor iedereen nieuw en dat is ook het leuke aan deze productie. Iedereen staat er behoorlijk onbevangen in en het resultaat zie je in het enthousiasme van iedereen die er aan meewerkt. Iedereen is bereid iets extra's te doen. Als je ergens één iemand voor vraagt, dan krijg je de tweede persoon er automatisch bij. Erg mooi om te zien." Pols is trots als "ie ziet wat er nu al gerealiseerd is in Theater de Efteling: "Het gevoel is goed, maar dat is het bij mij ook al wanneer ik zie dat iedereen van de ploeg het naar zijn zin heeft. Ik zie ze elke dag meer stralen en dat betekent dat het goed gaat. Ook het publiek is straks natuurlijk belangrijk om het goede gevoel te behouden. Als zij straks uit hun dak gaan en de recensies zijn goed, dan hebben we het met zijn allen goed gedaan. Wij hebben er in ieder geval alle vertrouwen in."